

Arne samlar noter från sekelskiftets Oxelösund

OXELOSUND (SN):

- När farsgubben var ung, kring sekelskiftet, var det ett rikt musikliv i Oxelösund. De gamla oxelösunds-musikanterna gästade ofta vårt hem och stampade takten så det knakade i golvtilljorna.

Snart 80 år har gått sedan Arne Jansson vaggades till sömns av farsgubbens och spelmännens toner och idag har han tecknat ner de gamla örhängena från sekelskiftets Oxelösund för att de inte ska falla i glömska.

- Jag visslar de gamla melodierna och skriver ner dem på noter för att de inte ska dö ut, berättar Arne Jansson och visar fulltecknade nothäften med de gamla Oxelösunds-spelmännens polkor, gånglåtar och valser finstilt förevigade på lite gulnande notpapper.

- På den tiden fanns inte de krav- som finns idag eftersom det varken fanns radio eller TV. Då kunde man spela lite hur som helst, det var få ute i

bygden som visste hur det kunde låta. Hade man en fiol så spelade man.

Bokhyllan i vardagsrummet är belamrad med högar av nothäften och instrument, väggarna pryds mest av tavlor och fotografier med folkmusikmotiv.

En basfiol står lutat mot ena väggen och mitt emot står pianot.

Noter innan alfabetet

- Han lärde sig noter innan han kunde alfabetet, berättar hustrun Alva, medan hon bular upp ett fat med sju olika sorters kakor.

- Här har alltid varit som ett gästgiveri, folk har kommit hit och spelat och pratat, berättar Alva glatt.

De gifte sig för 57 år sedan och då hade Arne redan hunnit turnera runt i folkparkerna och dansbanorna några år.

- På 20-talet spelade jag med de där gamla gubbarna, snickare Rickard Forssman, fiskare Kölhalsen, hamnarbetare Hjalmar Björklund.

Fiol i Wienerkapell och spel-

manslag, basfiol och trumpet i dansorkestrar, pianoackompanjemang och revelj under beredskapstiden.

- Det var bättre att hålla hornet i hand än bössan, säger Arne och letar bland de många handskrivna noterna och arrangemangen efter Björklunds polka.

Högfärd i Nyköping

På den tiden det begav sig var det inte många av de gamla spelmännen som kunde konsten att läsa och skriva noter. De spelade från hjärtat på gehör, det var mycket tjo och tjim och lekfullhet, en del sorgsamma visor men det mesta i dur.

Gånglåt från Tunaberg, skriven Björklund, polkor och polketter från Oxelösundsbygden är några av de många melodier oxelösundsmusikanterna, skrivit.

- En gång kom det en gubbe från Nyköping för att spela tillsammans med Björklund. Dragspelaren frågade om de skulle spela i D-dur, varpå Björklund svarade "Durer, det är bara högfärd från Nyköping, spela som det är".

på 1870-talet, lärdes upp av Blinda Kalle.

'- Han lärde min farfar som i sin tur lärde min far, som lärde mig och mina syskon.

Spelade trumpet

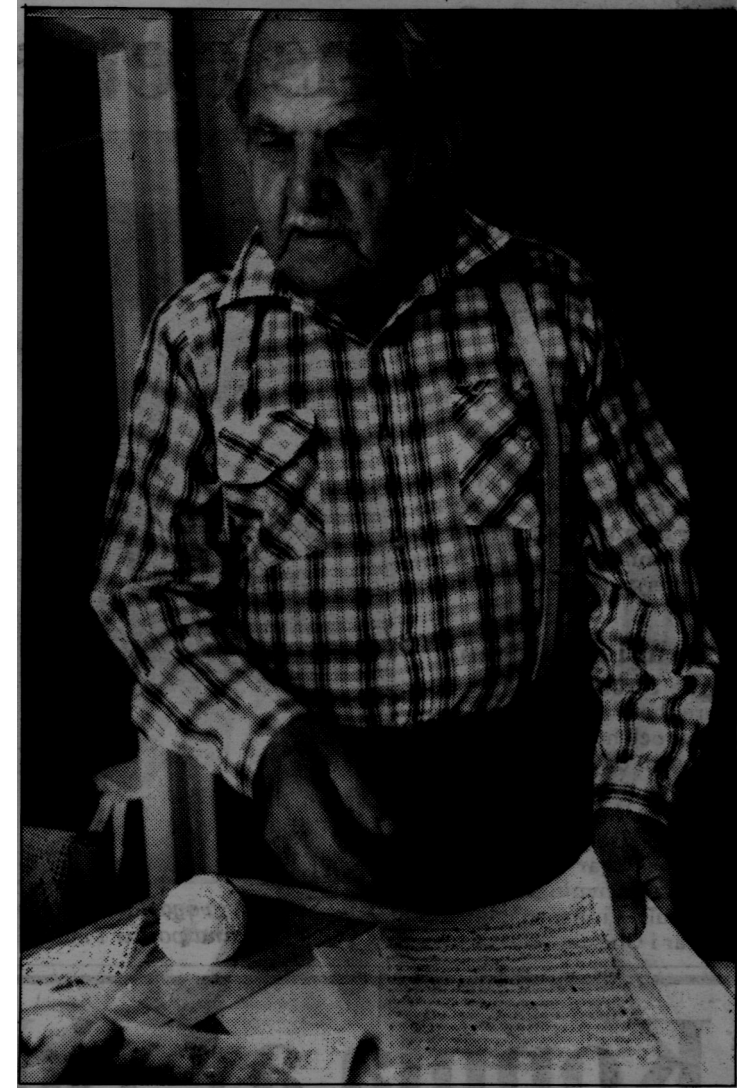
Syskonskaran Janssons uppfostran ackompanjerades av musik och på det glada 20-talet bildades "Erik Janssons", en dansorkester med alla bröderna Jansson, deras syster och far.

- Först blåste jag trumpet, fast farmor tyckte att trumpetspel lät som jordens undergång. När farsgubben la av började jag spela basfiol i hans ställe.

- Vi har nog spelat på varena dansbana i hela Sörmland, på den tiden fanns det dansbana i nästan varenda buske. Hummelviken, Vivesta, Stigtomta, Buskhyttan (där det ofta var slagsmål), Trosa och danspaviljonger som fanns överallt på landsbygden.

Kumpan på katten

Hustrun Alva har under alla

För snart 80 år sedan vaggades Arne Jansson till sömns av farsgubbens och spelmännens toner. Nu har han tecknat ner de gamla örhängena från sekelskiftets Oxelösund för att de inte ska falla i glömska.

Foto: URSULA JOHANSSON

- Det handlade nog mer om att stampa takten och spela, än om noter och teknik, säger Arne Jansson.

Åldermannen bland spelmännen var Blinda Kalle från Stigtomta och han var den som lärde upp många av de spelmän som föddes i slutet av förra seklet. Kölhalsen, Rickard Forssman och Hjalmar Björklund, som alla var födda

När Arne har spelat har Alva alltid stått i publiken och lyssnat eller virvlat runt på dansgolvet till hans vackra fiolspel.

- Jag har alltid hängt på som rumpen på katten, säger Alva.

VI iick glttå oss på juldagen, det var den enda dag som Arne inte hade någon spelning eftersom man förr inte fick dansa på juldagen, säg^& Alva finurligt,fOch visar ett inramat

pianot ocn speiaae, jag larae mig inte, säger Alva, medan Arne spelar "Min älskling du är som en ros".

En stund senare står Alva på en och

- Jag harju blivit så gammal, säger Alva och skrattar det sprudlande skrattet som mest liknar en sjuttonårings.

EVA JOHANSSON

:-,T v*

Dansorkestern "Erik Jansson", döpt efter den äldste brodern i syskonskaran. Syskonen Jansson uppfostrades med musik och de lärde sig noter innan de kunde alfabetet.

På 20-talet spelade Arne Jansson trumpet i dansorkestern Erik Jansson, men när hans far slutade tog han över basfiolspellet. Hans farmar tyckte att trumpetspel lät som jordens undergång.